

LBRIS

Ministry
books
MINISTERUL EDUCAȚIEI

SORINA CIUCĂ

DRAGOȘ IONIȚĂ

RELIGIE
CULTUL ORTODOX

clasa a VI-a

6

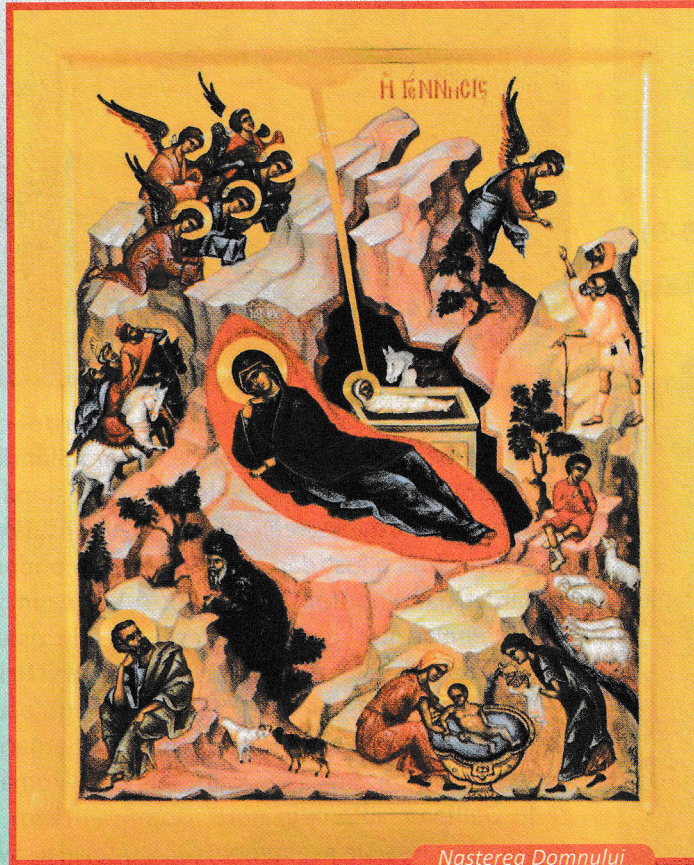

EDITURA DIDACTICĂ
ȘI PEDAGOGICĂ

CUPRINS

Ghid de utilizare a manualului	5
Competențele generale și competențele specifice	7
Recapitulare clasa a V-a	8
Capitolul I – Dumnezeu Se face cunoscut omului	11
Țara Sfântă în vremea Mântuitorului Hristos	12
Nașterea și copilăria lui Iisus Hristos	16
Botezul Domnului	20
Iisus Hristos, Învățătorul lumii	24
Iisus Hristos, Mântuitorul lumii	28
Înălțarea Domnului Iisus Hristos	32
Recapitulare	36
Evaluare	38
Capitolul al II-lea – Iubirea lui Dumnezeu și răspunsul omului	39
Mărturii despre ajutorul primit de la Dumnezeu	40
Recunoștința pentru binele primit	44
Efortul pentru schimbarea vieții	48
Mărturisirea credinței în Iisus Hristos	52
Recapitulare	56
Evaluare	58
Capitolul al III-lea – Viața creștinului împreună cu semenii	59
Rugăciunea, temei și putere a vieții creștine	60
Rugăciunea „Tatăl nostru”	64
Iertarea, semn al bunătății sufletești	68
Milostenia, manifestare a iubirii față de semenii	72
Recapitulare	76
Evaluare	78
Capitolul al IV-lea – Viața comunității și sărbătorile creștine	79
Tradiții de Crăciun; tradiții de Paști	80
Pelerinaje și procesiuni creștine	84
Recapitulare	88
Evaluare	90
Recapitulare finală	91
Evaluare finală	93

I. DUMNEZEU SE FACE CUNOSCUȚ OMULUI

Nașterea Domnului

1. Țara Sfântă în vremea Mântuitorului Hristos
2. Nașterea și copilăria lui Iisus Hristos
3. Botezul Domnului
4. Iisus Hristos, Învățătorul lumii
5. Iisus Hristos, Mântuitorul lumii
6. Înălțarea Domnului Iisus Hristos

Recapitulare

Evaluare

„Și ne-a scos Domnul din Egipt (...) Și ne-a adus în locul acesta și ne-a dat pământul acesta, țara în care curge lapte și miere.”

(Deuteronomul 26, 8-9)

Relieful Țării Sfinte

Dicționar

autohton = originar dintr-o anumită regiune; băștinăș;

dulgher = tâmplar;

monoteist = care crede într-un singur Dumnezeu;

vameș = (aici) persoană care aduna de la populație taxele datorate Imperiului Roman.

We know
 book

ȚARA SFÂNTĂ

ÎN VREMEA MÂNTUITORULUI HRISTOS

Țara Sfântă. Betleem - Litografie de David Roberts

În perioada Vechiului Testament, Țara Sfântă a fost numită Pământul Făgăduinței, Canaan sau Palestina. Acest pământ sfânt, care astăzi corespunde statului Israel, se află în Orientul Apropiat, la est de Marea Mediterană. El a fost dăruit de Dumnezeu poporului evreu, de unde s-au remarcat oameni dreți și credincioși, precum Avraam, Moise și regele David. Pentru noi, creștinii, acest teritoriu este sfânt deoarece aici S-a născut, a crescut și a propovăduit **Mântuitorul Hristos**.

În vremea Sa, poporul evreu s-a aflat sub ocupația Imperiului Roman. Cele trei provincii ale Țării Sfinte, Galileea, Samaria și Iudeea, erau conduse de un rege autohton, cu acordul împăratului roman.

În **Galileea**, situată în nord, Domnul Hristos și-a petrecut copilăria în cetatea Nazaret. De asemenea, Mântuitorul a săvârșit foarte multe minuni în această parte a țării, precum cea de la nunta din Cana Galileii sau vindecarea slăbănogului din Capernaum. Adesea, Domnul Hristos îi învăța pe ucenici pe malul lacului Ghenizaret, cunoscut și ca Marea Tiberiadei sau Marea Galileii.

Relieful Țării Sfinte este frumos conturat, cu numeroase văi și munți nu foarte înalți, dar cunoscuți datorită evenimentelor din viața Mântuitorului. Spre exemplu, pe **Muntele Tabor** a avut loc Schimbarea la Față a Mântuitorului, iar de pe Muntele Măslinilor S-a înălțat la cer.

Râul Iordan, unde a avut loc Botezul Domnului, străbate Țara Sfântă de la nord la sud, până la vărsarea în Marea Moartă.

În **Iudeea**, aflată în sudul țării, sunt localități de mare însemnătate pentru creștinii. Spre exemplu, Betleemul este locul Nașterii Domnului, iar Ierusalimul este cetatea în care a avut loc Învierea Mântuitorului.

Viața religioasă a evreilor din acele timpuri s-a întemeiat pe Legea lui Moise. Ziua de odihnă la evrei era sabbatul, adică sâmbăta. Singurul templu ridicat în cinstea lui Dumnezeu exista în Ierusalim, capitala de atunci a Israelului. Acolo, credincioșii din toată țara mergeau cu ocazia marilor

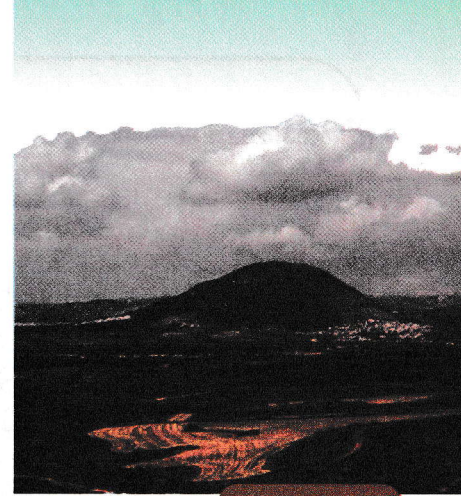
sărbători: Paștile Evreiesc, Sărbătoarea Corturilor sau Sărbătoarea recoltei. În localitățile mai mici, evreii mergeau să se închine în lăcașuri de cult numite sinagogi.

Mântuitorul Hristos a respectat obiceiurile și ritualurile evreiești din preajma sărbătorilor sau a evenimentelor din familie.

Majoritatea evreilor erau oameni harnici, care își câștigau existența cu greu, având **ocupații** precum: păstoritul, pescuitul, agricultura, comerțul sau dulgheritul. De asemenea, din rândul evreilor se ridicau oameni învățați, numiți farisei și cărturari, care conduceau instituțiile religioase și pe ale statului. Toți evreii erau obligați să plătească taxe către reprezentanții Imperiului Roman. Datoria de a aduna aceste dări revenea vameșilor, persoane care proveneau din rândul locuitorilor. Domnul Iisus Hristos a lăsat multe pilde, pornind de la ocupațiile evreilor: Pilda vameșului și a fariseului, Pilda Semănătorului sau Pilda oii pierdute.

Țara în care a locuit Mântuitorul păstrează până astăzi urmele trecerii Sale pe acest pământ. Mulți credincioși din întreaga lume merg în pelerinaj pe aceste meleaguri pentru a se închina și a păși pe urmele Mântuitorului.

Astăzi, Țara Sfântă este un teritoriu deosebit de important atât pentru evrei, cât și pentru creștini și musulmani. În cetatea Ierusalimului regăsim locuri sfinte pentru toate cele trei religii monoteiste.

Muntele Tabor

Explorăm

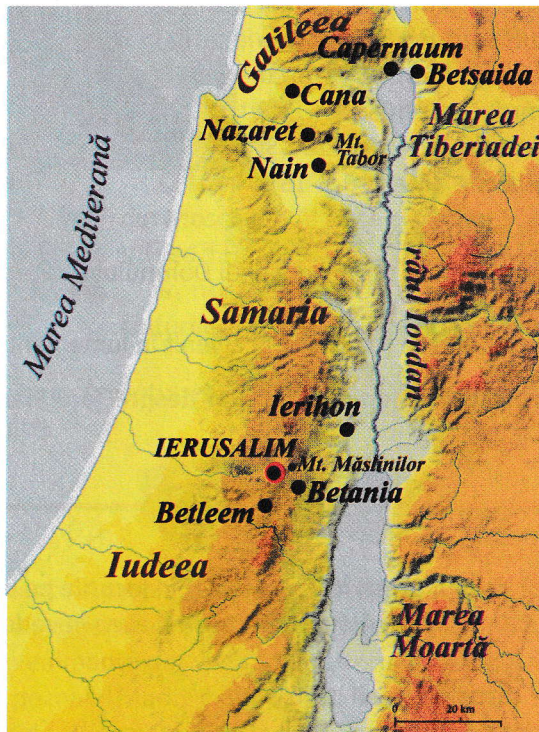

1. Identifică pe harta Țării Sfinte de mai jos:

a) cele trei provincii;

b) ape importante;

c) localități/locuri.

- Cea mai importantă Sărbătoare a evreilor este Paștile iudaic, ce amintește de eliberarea lor din robia egipteană.

- În Țara Sfântă cade foarte rar zăpada; spre exemplu, în Ierusalim ninge odată la câțiva ani și ține numai două – trei zile. În Valea Iordanului și lângă Marea Moartă n-a fost niciodată zăpadă.

- Muntele Tabor se află la 17 km vest de Marea Galileii și are o altitudine maximă de 575 metri.

- Marea Moartă este cel mai jos loc de pe Glob, raportat la Oceanul Planetar (reperul pentru altitudine), cu mai mult de 400 metri sub nivelul mării. Are un conținut foarte ridicat de săruri nefavorabile vieții; de aici provine numele ei.

2. Discută în clasă, sub îndrumarea profesorului, despre evenimentele cunoscute care s-au petrecut acolo.

1. Realizează corespondența între cele două coloane și alcătuiește enunțuri, după exemplu.

Exemplu: 1. → b) În localitatea Capernaum, Mântuitorul a săvârșit minunea Vindecării slăbănogului.

LOCUL

1. Capernaum
2. Râul Iordan
3. Muntele Tabor
4. Betleem
5. Ierusalim

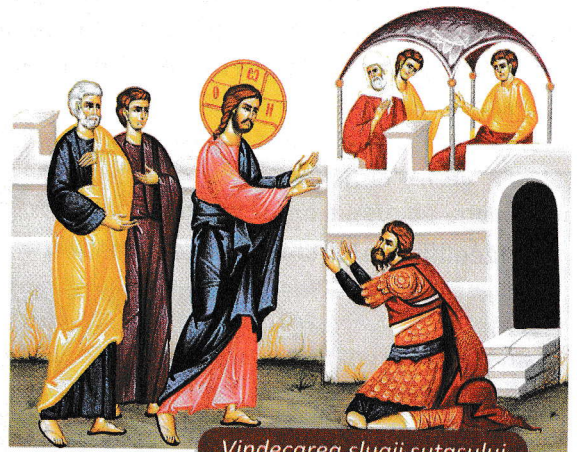
EVENIMENTUL

- a) Schimbarea la Față
- b) Vindecarea slăbănogului
- c) Învierea Domnului
- d) Botezul Domnului
- e) Buna Vestire
- f) Nașterea Domnului

2. Pornind de la pilda de mai jos și de la imaginea alăturată, rezolvă cerințele:

„Pe când intra (Iisus) în Capernaum, s-a apropiat de El un sutaș, rugându-L și zicând: Doamne, sluga mea zace în casă, slăbănog, chinându-se cumplit. Și i-a zis Iisus: Venind, îl voi vindeca. Dar sutașul, răspunzând, l-a zis: Doamne, nu sunt vrednic să intri sub acoperișul meu, ci numai zi cu cuvântul și se va vindeca sluga mea. (...)

Auzind, Iisus s-a minunat și a zis celor ce veneau după El: Adevărat grăiesc vouă: la nimeni, în Israel n-am găsit atâta credință. Și zic vouă că mulți de la răsărit și de la apus vor veni și vor sta la masă cu Avraam, cu Isaac și cu Iacov în Împărăția cerurilor. (...) Și a zis Iisus sutașului: Du-te, fie ție după cum ai crezut. Și s-a însănătoșit sluga lui în ceasul acela.” (Matei 8, 5-13)

Vindecarea slugii sutașului

- Precizează locul întâlnirii dintre Hristos și sutaș.
- Prezintă contextul istoric care a făcut posibil dialogul Domnului cu acest sutaș, comandant în armata Imperiului Roman.
- Identifică în text pasajul care arată că Mântuitorul a venit în lume pentru oricine crede în El.

3. Vizionează, sub îndrumarea profesorului, un documentar despre Țara Sfântă și prezintă trei idei care te-au impresionat.

Lucrăm

Pelerinaj

- ✦ Imaginează-ți că urmează să călătorești în Țara Sfântă, în locurile pe unde a trecut Mântuitorul.
- ✦ Pe o foaie A4, alcătuiește un plan de călătorie în care vei avea în vedere:
 - durata călătoriei;
 - ordinea localităților pe care dorești să le vizitezi;
 - obiectivele vizate în fiecare localitate;
 - pregătirea sufletească pentru călătorie.
- ✦ Poți lucra în echipă sau individual. Adaugă fișa la portofoliu.

Sfântul și Dreptul Iosif

În vremea Mântuitorului, mulți evrei erau dulgheri, adică se ocupau cu prelucrarea lemnului pentru a obține diferite obiecte necesare vieții.

Sfântul și Dreptul Iosif a fost un om harnic și priceput, care își câștiga traiul zilnic din meseria de tâmplar. El a purtat de grijă, cu multă dragoste, Sfintei Fecioare Maria și Pruncului Hristos. Mântuitorul a crescut în casa lui din Nazaret, fiind un copil cuminte și ascultător. Adesea, îl ajuta pe Sfântul Iosif în activitatea lui de tâmplar, deprinzând această meserie.

Sfântul și Dreptul Iosif a trecut în rândul sfinților datorită credinței puternice, hărniciei, corectitudinii și purtării de grijă cu iubire față de Sfânta Fecioară Maria și față de Pruncul Sfânt.

Sfântul și Dreptul Iosif

- Identifică trei calități ale Sfântului și Dreptului Iosif, pe care ai vrea să le dezvolți și tu.
- Discută cu profesorul despre rolul meseriilor, atât în vremea Mântuitorului, cât și astăzi.

Dialog cultural**Ierusalim – capitală spirituală**

În Țara Sfântă, Ierusalimul reprezintă capitala spirituală pentru credincioșii iudaici, creștini și musulmani, datorită lăcașurilor de cult care s-au ridicat de-a lungul timpului în acest spațiu.

Ierusalim azi

Pentru evrei, cel mai important loc de rugăciune este Zidul Plângerii, o parte a zidului vestic ce se păstrează din templul distrus de către romani în secolul I d.Hr.

Biserica Sfântului Mormânt, ridicată pe locul Învierii Mântuitorului Hristos, este cel mai sfânt lăcaș de cult pentru creștini. În fiecare an, de Sfintele Paști, aici are loc minunea coborârii sfintei lumini.

Cel mai vechi complex de cult islamic, Nobilul sanctuar, este format din Moscheea Al Aqsa și Domul Stâncii, construite încă din secolul al VII-lea d.Hr.

În fiecare an, această veche cetate atrage credincioși din toate colțurile lumii, care vin pentru a se închina la locurile sfinte.

- Discută cu profesorul despre conviețuirea în pace și înțelegere a credincioșilor de diferite confesiuni sau religii.

Reținem

- ✦ Țara Sfântă se află în Orientul Apropiat și corespunde astăzi statului Israel.
- ✦ În vremea Mântuitorului, poporul evreu era sub dominația Imperiului Roman.
- ✦ Cele mai importante evenimente din viața Mântuitorului s-au petrecut în locuri precum: Betleem, Nazaret, la râul Iordan, pe malul Mării Tiberiadei sau în Ierusalim.
- ✦ Evreii se rugau în sinagogi sau la templul din Ierusalim și trăiau după Legea lui Moise.
- ✦ Ocupațiile de bază ale evreilor erau: păstoritul, pescuitul, agricultura, comerțul sau dulgheritul.
- ✦ Ierusalimul este cel mai important centru religios pentru cele trei religii monoteiste.

„Și a născut pe Fiul său, Cel
 Unul-Născut și L-a înfășat
 și L-a culcat în iesle.”

(Luca 2, 7)

Nașterea Domnului

Buna Vestire

Dicționar

- har** = dar divin oferit omului;
răsplată acordată cuiva ca un semn de bunăvoință;
- mag** = astrolog; învățat care studia stelele;
- recensământ** = formă de înregistrare a populației, cu scopul de a colecta date;
- staul** = loc îngrădit și acoperit, în câmp sau lângă casă, unde stau oile; grajd;
- vistierie** = loc în care se păstrează lucruri de valoare.

Nașterea Domnului a fost vestită cu mult timp înainte, de către prorocii Vechiului Testament. Profețiile s-au împlinit când Dumnezeu l-a trimis pe Arhanghelul Gavriil în cetatea Nazaret, la Sfânta Fecioară Maria. Îngerul i s-a închinat și a spus: „Nu te teme, Marie, căci ai aflat har la Dumnezeu. Și iată vei lua în pântece și vei naște fiu și vei chema numele Lui Iisus; Acesta va fi mare și Fiul Celui Preaînalt Se va chema” (Luca 1, 30-32). **Buna Vestire** a umplut de bucurie sufletul Mariei.

În acea vreme, împăratul roman Octavian Augustus a poruncit să se facă un recensământ. Fiecare evreu trebuia să meargă în localitatea natală pentru a fi înregistrat. Fecioara Maria împreună cu Dreptul Iosif au fost nevoiți să se ducă în Betleem, cetatea regelui David, pentru că erau „din casa și din neamul lui David” (Luca 2, 4). Au străbătut Țara Sfântă din Galileea până în Iudeea și, într-un târziu, când au ajuns în Betleem, nu au mai găsit loc de găzduire. S-au adăpostit la marginea orașului, într-o peșteră folosită ca staul pentru vite. Aici, Sfânta Fecioară Maria l-a născut pe Pruncul Sfânt, l-a înfășat și l-a culcat în iesle.

Nașterea Domnului a fost un moment de mare bucurie. Pe câmpul alăturat erau păstori care făceau de strajă noaptea, împrejurul turmei lor. Îngerul Domnului a coborât lângă ei și le-a zis: „Nu vă temeți. Căci, iată, vă binevestesc vouă bucurie mare, care va fi pentru tot poporul; că vi s-a născut azi Mântuitor, Care este Hristos Domnul, în cetatea lui David” (Luca 2, 10-11). Păstorii au venit și s-au închinat Pruncului, slăvind pe Dumnezeu.

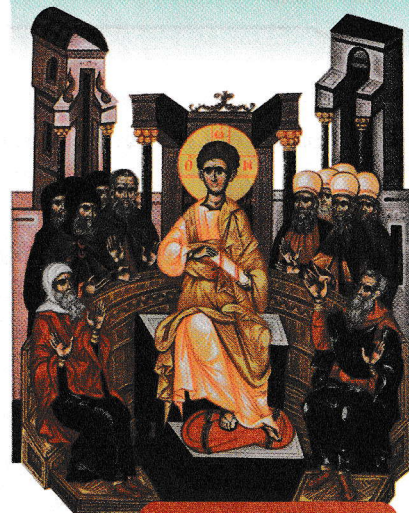
Trei magi de la Răsărit au venit să se închine Domnului, călăuziți de o stea minunată apărută pe cer. Intrând, „au văzut pe Prunc împreună cu Maria, mama Lui, și căzând la pământ, s-au închinat Lui; și deschizând vistierile lor, l-au adus Lui daruri: aur, tămâie și smirnă” (Matei 2, 11).

Conform tradiției iudaice, la opt zile de la naștere, Fecioara Maria și Iosif au pus Pruncului numele Iisus, așa cum a spus îngerul. La 40 de zile, au mers la Templul din Ierusalim ca să aducă jertfă de mulțumire lui Dumnezeu. Acolo, Pruncul a fost întâmpinat de către Dreptul Simeon și de Prorocița Ana care, văzându-L, au mulțumit și L-au slăvit pe Dumnezeu.

Pentru a scăpa de mânia lui Irod, care îl considera pe Prunc un posibil rival la tron, Dreptul Iosif și Sfânta Fecioară au fugit cu Iisus în Egipt. Au stat acolo până la moartea regelui, apoi s-au întors în casa lor din Nazaret, unde Domnul Hristos și-a petrecut copilăria.

La vârsta de 12 ani, Iisus a mers împreună cu mama Lui și cu Dreptul Iosif la Templul din Ierusalim. Copilul Iisus i-a uimit pe învățători cu înțelepciunea Sa. „Și Iisus sporea cu înțelepciunea și cu vârsta și cu harul la Dumnezeu și la oameni” (Luca 2, 52).

Sfânta Fecioară Maria a prețuit vestea cea bună a îngerului, închinarea păstorilor și a magilor, binecuvântarea Dreptului Simeon și „păstra în inima ei toate aceste cuvinte” (Luca 2, 51). L-a ocrotit pe Hristos cu dragoste de mamă, iar El a ascultat-o cu dragoste de Fiu. După cum Hristos este modelul absolut pentru fiecare copil, Maica Domnului este model și ocrotitoare a mamelor creștine. O numim **Născătoare de Dumnezeu** și îi acordăm o cinste superioară sfinților, numită precinstire sau supravenerare. La fiecare slujbă, împreună cu toți creștinii cântăm: „Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, mântuiește-ne pe noi”.

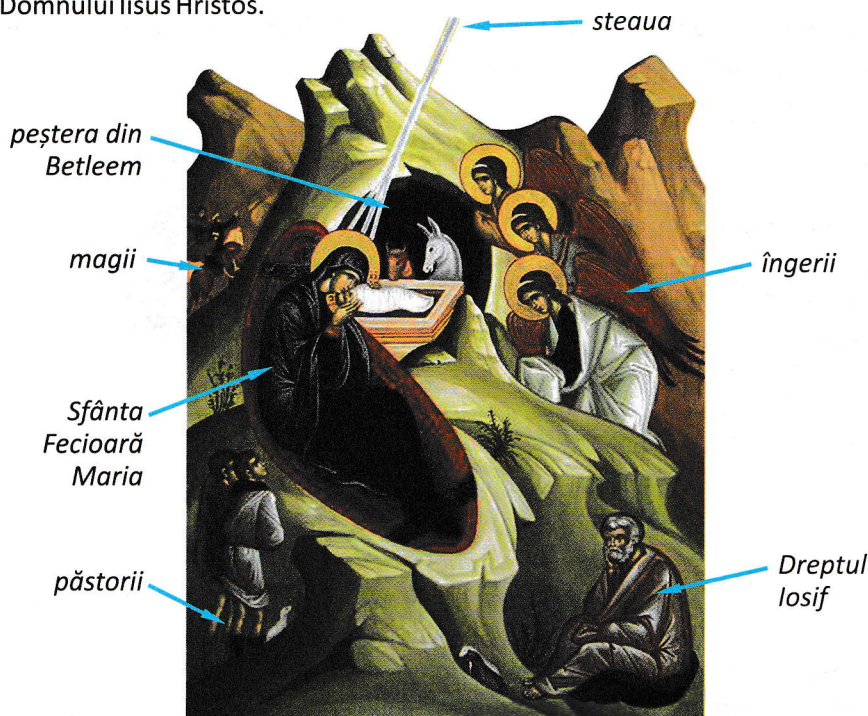
Iisus în Templu la 12 ani

Știați că...?

Explorăm

Analizează imaginea și, pe baza informațiilor din textul lecției, discută cu profesorul despre persoane, locuri și aspecte legate de Nașterea și copilăria Domnului Iisus Hristos.

- Împăratul Octavian Augustus a poruncit organizarea unui recensământ în tot Imperiul Roman. Acesta avea ca scop, printre altele, să stabilească ce taxe urma să încaseze Imperiul de la țările aflate sub dominația sa.
- În fiecare an, Sărbătoarea Bunei Vestiri este cinstită la 25 martie, iar Sărbătoarea Nașterii Domnului, la 25 decembrie, după nouă luni.
- A două zi de Crăciun, pe 26 decembrie, o sărbătorim pe Maica Domnului ca Născătoare de Dumnezeu.
- Denumirea de *Născătoare de Dumnezeu* (în limba greacă: *Theotokos*) a fost atribuită Maicii Domnului în anul 431, de către Sfântul Chiril al Alexandriei.